

BROCHURE

Matthäus Passion

CANTATRIX
CONCERTO D'AMSTERDAM
O.L.V. ERIK VAN NEVEL

Voorwoord

Bach's Matthäus Passion – Is dit nog te verdragen?

In zijn boek over de Matthäus schrijft Bachkenner Gerardus van der Leeuw over een man die bij uitvoeringen na het eerste koor altijd weg ging. 'Hij kon niet meer verdragen' luidt het, 'want het eerste koor is zoo aangrijpend grootsch, dat de dirigent goed doet, wanneer het laatste accoord geklonken heeft, eenige oogenblikken te wachten vóór hij het Evangelie doet beginnen.' En zo is het.

De dialoog tussen de Töchter Zions en de Gläubigen grijpt ons hevig aan. 'Helft mir klagen!' Een indrukwekkender inleiding tot het passieverhaal moet nog geschreven worden, en dat is nog maar het begin van een drama dat gelovigen én ongelovigen tot tranen kan roeren. Het is dan ook een waar godswonder dat de Matthäus na zijn première in Leipzig honderd jaar onder het stof zou liggen, voordat Mendelssohn het meesterwerk in Berlijn opnieuw tot leven wekte.

Inmiddels is de Matthäus een van de hoekstenen van de passieliteratuur geworden, sterker nog: een van de sleutelwerken van onze muzikale erfenis. Jaarlijks storten amateur- en beroepsgezelschappen zich op de partituur en vullen zich de kerken en concertzalen. Zo ook bij Cantatrix, dat in 2011 al een memorabele Johannes Passion uitvoerde. Klonk toen aan het eind 'Jesu Christ erhöre mich, ich will dich preisen ewiglich', na een passie met de nadruk op godsvertrouwen, nu eindigt de Matthäus met troost voor de angst en pijn van de gekruisigde: 'Wir setzen uns mit Tränen nieder und rufen dir im Grabe zu: Ruhe sanfte, sanfte Ruh!'

Frits Ham †

Cantatrix: ambities en erkenning

Ambitie. Dat is het sleutelwoord voor het Vocaal Ensemble Cantatrix. Ambitie en dan de lat niet meteen te hoog leggen, maar steeds iets hoger. Daarmee begon deze formatie vijftientwintig jaar geleden en sindsdien is het alleen maar bergopwaarts gegaan. Om zich te meten met de internationale keurtroepen trok Cantatrix meerdere malen naar Italië. Het niveau daar loog er niet om, het wedstrijdprogramma moest vele genres beslaan, maar Cantatrix kwam, zag en overwon in veel gevallen. 'En route' gaf het soms nog enkele concerten, inclusief een uitzwaaiconcert in Leeuwarden.

Net als in de sport komt succes je niet aanwaaien. Een gedegen repetitieschema, betrokkenheid van de zangers en strenge selecties, iedere keer weer opnieuw, daarmee begint het. Meezingen met Cantatrix is vandaag de dag geen vanzelfsprekendheid, iedere zanger moet zijn plaats veroveren en zien vast te houden. En dan is er de keuze van de dirigent. Preciziewerk.

Ook het begrip 'gastdirigent' deed zijn intrede. De vermaarde Erik Van Nevel verbond zich onlangs voor een tweede serie uitvoeringen van Bachs Matthäus Passion aan Cantatrix. Met dit werk, een van de paradepaardjes van het ensemble, trok het door het noorden en westen van ons land. Van de Grote Kerk in Dokkum tot de Westerkerk in Amsterdam. En dat gebeurde met meer programma's. En Van Nevel is niet de enige ingeschakelde gastdirigent. Simon Phipps stond bijvoorbeeld voor het programma Pure Passie, in 2012, tevens het jaar van de Finland-reis en van optredens met de King's Singers. Ook werd in 2012 een compositieopdracht ten doop gehouden, door Cantatrix verstrekt aan de Noor Ola Gjeilo.

En dan gaan we verder: een jaar later 'ontmoet' het koor Lieven Deroo en zijn Ensemble Polyfoon. Met hun dompelde Cantatrix zich onder in de koorliteratuur van de grote polyfonisten. In datzelfde jaar: het programma Lux Aeterna met aan het begin het roemruchte Miserere van Allegri. En dan was er in 2016 L'amour et la Paix, een programma rond geruststellende koorklanken, van Schütz tot De Leeuw, dat zelfs in Parijs te horen was.

En we gaan nog verder. Cantatrix kiest sinds enkele jaren ook heel bewust voor educatie. Om middelbare scholieren in contact te brengen met Bachs meesterwerk. Live, met koorleden, solisten uit het koor en een klein barokorkest. Zo echt mogelijk. Taakverbreding heet dat, bewust bouwen aan het publiek van morgen. Ook daarin wordt een lat gehanteerd die steeds hoger komt te liggen. Ook achtte men onlangs de tijd rijp het repetitiehonk in Veenwouden in te ruilen voor een meer centraal gelegen locatie: Heerenveen. Met het oog op de toekomst.

Cantatrix viert zijn vijftientwintigjarig bestaan met Bachs Matthäus Passion, Händels Messiah, het programma Remember met daarin Purcells Funeral Music for Queen Mary en het programma "Bach en de Noorderlingen".

Erik Van Nevel

Dirigent

Erik Van Nevel studeerde hobo, zang en directie aan het Lemmensinstituut te Leuven en aan de Koninklijke Conservatoria te Brussel en Antwerpen. Nadien volgde hij specialisatiecursussen in Groot-Brittannië, Duitsland en Nederland.

Hij is stichter-dirigent van Currende, dat regelmatig te gast is op de grote Europese Festivals. In solistische bezetting zijn hij met het Currende Consort.

Van 1983 tot 2000 was hij kapelmeester van de Brusselse kathedraal en heeft er de Capella Sancti Michaelis opgericht. Hij was gedurende vele jaren een enthousiast zanger in het Huelgas-ensemble van zijn oom Paul.

Zowel met Currende als met het Brussels Kathedraalkoor realiseerde hij verschillende cd-opnamen die door de internationale muziekers zeer positief werden onthaald : G. Carissimi, O. Lassus, P. Philips, H. Schütz, J. De Wert, G. Frescobaldi, D. Scarlatti, familie Bach, D. Buxtehude, H.L. Hassler, L. Marenzio en een reeks van 10 cd's met een ruim geografisch overzicht van de Nederlandse Polyfonisten.

Van 1980 tot 1985 was hij assistent-dirigent van het toenmalig BRT-radiokoor.

Erik Van Nevel doceert koordirectie, kamermuziek en oude muziekpraktijk aan het Lemmensinstituut te Leuven. Daarenboven geeft hij steeds meer privéles aan dirigenten en zangers en wordt hij uitgenodigd ensembles en groepen muzikaal te coachen.

Jaarlijks geeft hij stages en cursussen voor dirigenten koor- en ensemblezangers. Zowel algemene koor- en dirigeertechniek als de meer specifieke uitvoeringspraktijk komen steeds weer aan bod. Zo was hij al te gast in Nederland, Spanje, Israël, Zweden, Noorwegen, Cyprus, Malta, Slovenië, Duitsland, Groot-Brittannië, Letland, Estland en Frankrijk.

Pierre Mak

Christus

De bariton Pierre Mak studeerde zang aan de conservatoria van Zwolle en Utrecht, het Mozarteum in Salzburg en de Schola Cantorum Basiliensis in Basel. Hij nam deel aan masterclasses bij Elisabeth Schwarzkopf en Robert Holl. Verder volgde hij lessen bij Aafje Heynis, Henny Diemer en Margreet Honig.

Pierre Mak werkt met grote regelmaat als solist mee aan oratoriumuitvoeringen. De Passies van Bach, een groot aantal 19e-eeuwse oratoria (o.a. “Requiem”, Fauré; “Ein Deutsches Requiem”, Brahms; “Paulus en Elias”, Mendelssohn) en enige 20e-eeuwse oratoria (o.a. “Carmina Burana”, Orff; “A Child of our Time”, Tippett) behoren tot zijn repertoire. Ook gaf hij talloze liederenrecitals. Met name het Duits-Romantisch en het Franse lied hebben zijn grote voorliefde.

In het najaar van 2007 maakte hij met groot succes zijn scenisch operadebuut in een productie van Operastudio Nederland, waarin hij onder de regie van Harry Kupfer de rol van Der Gatte in “Reigen” (Philippe Boesmans, 1993) vertolkte. Enige tijd later volgde een reprise van deze productie in het Théâtre de la Bastille in Parijs.

In 2009 was hij te zien in de reconstructie van “Granida” van P.C. Hooft, gerealiseerd door Stichting Ipermestra en Wim Trompert. In het voorjaar van 2011 zong hij de rol van Frank in “Die Fledermaus” van Johann Strauss, geregisseerd door Hans Nieuwenhuis

In de zomer van 2013 nam hij tijdens het zeer succesvolle project Rheingold op de Rijn in “Das Rheingold” van Richard Wagner de rol van Fasolt voor zijn rekening

Pierre Mak is als hoofd van de vocale afdeling en hoofdvakdocent solozang verbonden aan het Conservatorium van Amsterdam.

Nico van der Meel

Evangelist

De Leidse tenor Nico van der Meel verwierf internationaal aanzien, hoofdzakelijk als zanger van oude muziek en meer in het bijzonder als evangelist in de passies van J.S. Bach.

Hij zong onder leiding van beroemde dirigenten als Gustav Leonhardt, Nicolaus Harnoncourt, Jan Willem de Vriend, Jos van Veldhoven, Herbert Blomstedt, Colin Davis, Peter Schreier en Frans Brüggen. Talloze cd's met oude muziek getuigen van zijn activiteiten als zanger, o.a. Bachs "Hohe Messe", "Johannes Passion" en "Matthäus Passion" o.l.v. Frans Brüggen voor het label Philips Classics. Daarnaast zijn er ook cd's verschenen met romantische liederen van Johannes Verhulst, Leander Schlegel en Hugo Wolf. Hij zong rollen in opera's van o.a. Monteverdi, Mozart, Mendelssohn, Milhaud en Stravinsky.

Hij maakt deel uit van het ensemble Camerata Trajectina, al veertig jaar dé pleitbezorger voor de Nederlandse muziek van de Middeleeuwen tot en met de Gouden Eeuw. Bij dit ensemble werkte hij mee aan meer dan vijfentwintig cd's.

Nico van der Meel studeerde aan het Rotterdams Conservatorium bij Barend Schuurman en Margreet Honig, bij wie hij in 1987 cum laude afstudeerde voor het hoofdvak zang. Hij volgde in zijn jonge jaren masterclasses bij o.a. Elly Ameling, Evelyn Lear, Ruud van der Meer, Robert Holl en Elisabeth Schwarzkopf. Hij treedt regelmatig op als gastdocent bij diverse conservatoria.

Als dirigent leidde Nico van der Meel projecten o.a. bij het Vocaal Ensemble Coqu, Couleur Vocale, het Bach Festival Dordrecht, het Amsterdams Bach Consort en de Residentie Bachensembles. Begin 2008 verscheen bij Quintone een cd met de "Johannes Passion" van J.S. Bach in de versie 1725, met Concerto d'Amsterdam, en La Furia onder zijn leiding. Hij is artistiek leider van het Drechtsteden Bachkoor en hij is al sinds de oprichting in 1981 dirigent van het William Byrd Vocaal Ensemble in Leiden.

Robbert Muuse

Bas

Bariton Robbert Muuse zong als solist concertrepertoire van renaissance tot hedendaags, zoals van Monteverdi, Franse barok, J.S. Bach (“Matthäus-” en “JohannesPassion”, “Weihnachtsoratorium”, missen en cantaten), Händel (“Messiah”, “Jephta”, “Israel in Egypt”, “Belshazzar”), Beethoven, Mozart, Haydn, Rossini, Mendelssohn, Brahms, Puccini, Fauré, Duruflé, Tippett, Vaughan Williams (“Sea Symphony”), en Orff. Hij zong vele Franse barokwerken en maakte verschillende opnamen met het Franse Ensemble Pierre Robert o.l.v. Frédéric Desenclos. In concerten en opera’s werkte hij als solist met dirigenten Ed Spanjaard, Reinbert de Leeuw, Jan Willem de Vriend, Jos van Veldhoven, Valéry Gergiev, Christoph Poppen, Paul Goodwin, Kynan Johns en Matthew Halls, in samenwerking met orkesten Holland Baroque Society, Philharmonie Zuid-Nederland, Het Nederlands Symfonieorkest, Combattimento Consort Amsterdam, Concerto d’Amsterdam, De Nederlandse Bachvereniging, kamermuziek-formatie van het Kon. Concertgebouworkest, Southbank Sinfonia (Londen), het Verbier Festival Orchestra, en de diverse Nederlandse symfonieorkesten.

Hij zong tientallen operarollen in verschillende producties, zoals in 2014 de titelrol in “Eugen Onegin” van Tsjaikovski. Verder o.a. van Mozart “Cosi fan Tutte”, “Zaide” en “Die Zauberflöte”; “Aeneas” (Purcell), “Phaeton” (Lully), “Agrippina” (Händel); Boswachter in “Het Sluwe Vosje” (Janáček), “Hänsel und Gretel” (Humperdinck), Dr. Falke in “Die Fledermaus” (J. Strauss), en diverse andere opera’s.

Tevens is Robbert Muuse zanger in het operateske herenensemble “Taralli”.

Met pianiste Micha van Weers treedt hij vanaf 1994 op in liedrecitals, onder meer in het Concertgebouw in Amsterdam, in Stuttgart, Karlsruhe, Salzburg en Parijs. Zij maakten verschillende cd’s. In april 2016 verschijnt hun nieuwe cd bij label Challenge Records met liederen van Julius Röntgen.

Robbert Muuse werd vocaal gecoacht door Gary Coward (UK), en studeerde bij Mya Besselink in Maastricht, en bij Donald Litaker in Karlsruhe. Ook specialiseerde hij zich in liedkunst o.a. aan het Mozarteum Salzburg, bij Konrad Richter, Hartmut Höll en Julius Drake.

www.robbermuuse.com

Katherine Fuge

Sopraan

Katharine Fuge groeide op op het Channel Island of Jersey, en studeerde Muziek aan de City University, London. Als gerespecteerde en veelzijdige uitvoerende heeft ze opgetreden over de hele wereld, waaronder Noord- en Zuid-Amerika, Rusland, het Verre Oosten, bij de BBC Proms en de festivals van Aldeburgh, Beaune, Edinburgh, Göttingen, Halle, St. Magnus, St. Petersburg en Utrecht.

Katharine staat in het bijzonder bekend om haar vertolkingen van Bach, en heeft diens repertoire uitgevoerd en opgenomen met enkele van de beste ensembles en dirigenten: Akademie für Alte Musik, Le Concert Français, Concerto Köln, Florilegium, Freiburg Baroque Orchestra, Israel Camerata, Nederlandse Bachvereniging, Ricercar Consort, Brünnen, Herreweghe, Koopman, Van Veldhoven, McCreech, en uiteraard Gardiner, met wie zij een levenslange en vruchtbare samenwerking onderhoudt, o.a. vele uitvoeringen en opnames in het kader van de Bach

Cantata Pilgrimage. Katharine Fuge werkte ook met Bernius, Cao, Christophers, Cleobury, Creed, Egarr, Fischer, Hill, Norrington, Rademann, Stern, De Vriend, Leertouwer, Spanjaard, Erik van Nevel en Hidemi Suzuki.

Hoewel Katharine Fuge zich specialiseerde in muziek uit de Barok en Klassieke periode is haar repertoire breed en omvat bijvoorbeeld uitvoeringen van Brahms "Ein Deutsches Requiem" (Orchestre des Champs Elysées), Grieg "Peer Gynt" (kammerorchester basel), Mendelssohn "Elias" (Akademie für Alte Musik), Mozart "Mis in c-klein" en "Requiem" (City of London Sinfonia, Academy of Ancient Music), Poulenc "Gloria" (Royal Liverpool Philharmonic Orchestra), Haydn "Harmoniemesse" (Orchestre Philharmonique de Radio France), "Jahreszeiten" (Nagoya Symphony Orchestra, Japan), "Die Schöpfung" (Scottish Chamber Orchestra) en de wereldpremière van Carl Rütli's "Requiem" (The Bach Choir).

Katharine maakte opnames van Brahms "Ein Deutsches Requiem" (SDG), Bach "Johannes Passion" en Cantates met Gardiner (DG Archiv en SDG) en Philippe Pierlot (Mirare), Händel "Dixit Dominus" & Vivaldi "Gloria" (Philips Classics), en de Caledonia Sessions tijdens het Edinburgh International Festival 2009 met Concerto Caledonia (Delphian).

Recente hoogtepunten waren onder andere Bach Cantates in Winchester Cathedral, Händels "Messiah" met de Nieuwe Philharmonie Utrecht, Vivaldi & Charpentier op het Stoke Newington Early Musical Festival, Händel in België en Nederland met Currende en Les Muffatti, en Bachs "Matthäus Passion" met het Noord Nederlands Orkest.

Margot Oitzinger

Mezzosopraan

Margot Oitzinger werd geboren in Graz, Oostenrijk en studeerde solozang aan de Universität für Musik und darstellende Kunst in Graz. Ze volgde masterclasses bij Emma Kirkby en Peter Kooij. Ze was prijswinnaar van het Internationale Johann-Sebastian-Bach-Wettbewerb in Leipzig 2008 en van de Internationale Barokzangwedstrijd in Chimay (België) 2006.

Haar repertoire reikt van de werken van Bach en Händel (met name de oratoria), via Mozart en Haydn tot de romantiek en moderne werken. Zo was Margot Oitzinger onder andere te beluisteren met orkesten en ensembles als Collegium Vocale Gent, Concerto Copenhagen, L'Orfeo Barockorchester, Dunedin Consort and Players, Wiener Akademie en Le Concert Lorrain. Zij werkte met dirigenten als Philippe Herreweghe, Lars Ulrik Mortensen, Hermann Max, John Butt en Martin Haselbock.

Behalve op talrijke chanson- en liederavonden was Margot Oitzinger ook veelvuldig te horen in het barokke operarepertoire, o.a. bij de Kameropera van Graz, de Kameropera van Wenen, de Donaufestwochen op kasteel Greinburg en in het Styriarte Festival. Zij trad op op diverse internationale festivals, zoals het Händel Festival in Halle, Bach Fest Leipzig, het Festival de Saintes, Festival de Musique de La Chaise Dieu en het Oostenrijkse Styriarte Festival.

Rudmer de Vries

Tenor

Rudmer begon zijn carrière niet als zanger maar als hoornist. Hij was tien jaar toen hij zijn eerste muzikles op dit instrument kreeg. In 2008 werd hij toegelaten op het Prins Claus Conservatorium te Groningen. Daar studeerde hij zang bij Jan van Zelm en hoorn bij Frank Brouns. Tevens volgde hij lessen koördirectie bij Louis Buskens.

Vervolgens studeerde Rudmer zang aan het Koninklijk Conservatorium te Den Haag bij Lenie van den Heuvel en Frans Fiselier, waar hij in 2013 cum laude afstudeerde. Rudmer wordt gecoacht door zijn vaste docenten Frans Fiselier en Albert Bonnema. Ook volgde hij regelmatig masterclasses en coaching bij Meinard Kraak, Miranda van Kralingen en Geert Smits.

Rudmer is regelmatig als solist te horen in verscheidende cantates en oratoria waaronder Bachs Weihnachtsoratorium, Bachs Matthäus Passion, Messiah van Händel, Die Jahreszeiten van Haydn en de Petite Messe Solennelle van Rossini. Zijn repertoire bevat vroege componisten zoals Claudio Monteverdi, onbekende/vergeten componisten zoals Emil Sjögren en hedendaagse werken van o.a. Bernard van Beurden. Met pianiste Rixt van der Kooij trad hij voor het voetlicht in de serie Jong Vocaal 2013 en Vocale drieluik 2014, waar onbekende Zweedse en Franse componisten centraal stonden. Verder treedt hij regelmatig op met de pianist Frans-Douwe Slot en gitarist Martin van Hees in verschillende recitals met liederen/aria's van o.a. Debussy, Donizetti, Huygens, Fauré, Mozart, Schumann, Tosti.

In maart 2012 heeft Rudmer meegewerkt aan een productie van Opera Zuid, Die Zauberflöte, onder leiding van Per-Otto Johansson. De regie was in handen van Bruno Berger-Gorski.

Op 23 Juni 2012 (tijdens het duo-concert van Vocaal Ensemble Cantatrix en the King's Singers) ging het door hem gecomponeerde stuk da Pacem, Myn Tinzen (voor tenor en koor) in première. In 2013 is dit werk uitgebracht op de cd "Hear my Prayer" door Vocaal Ensemble Cantatrix en Rudmer als solist.

Concerto d'Amsterdam

Concertmeester Stefano Rossi

Concerto d'Amsterdam is sinds vele jaren actief op de Nederlandse en buitenlandse podia. Zowel in eigen programma's als in samenwerking met koren. Daarbij worden hoge eisen gesteld aan de kwaliteit.

Sinds 2012 is Stefano Rossi concertmeester van Concerto d'Amsterdam.

Naast het standaard repertoire werkte Concerto d'Amsterdam ook mee aan operaproducties op bijzondere locaties (King Arthur, Orfeo Aqua, Orfeo ed Euridice).

Verder speelt het orkest eigen producties in programma's met vocale en instrumentale solisten onder leiding van de eigen artistiek leider Stefano Rossi. Vorig seizoen was dat een programma met onder andere het dubbelconcert voor viool, hobo en orkest van Bach- en Händelaria's met Johannette Zomer.

Ook speelde Concerto d'Amsterdam diverse hedendaagse composities: de Toren van Babel van Hans Koolmeers met Capella Amsterdam o.l.v. Daniel Reuss en de Johannes Passy van Pieter Bakker met Capelle Frisiae o.l.v. Hoite Pruiksmā. In 2016 werkten musici van Concerto d'Amsterdam mee aan de muziektheaterproductie De Beeldenstorm van Peter Jan Wagemans in de regie van Cilia Hogerzeil in het Bach Festival Dordrecht.

Vele bekende solisten en dirigenten hebben met Concerto d'Amsterdam samengewerkt, zoals Emma Kirkby, Michael Chance, Lynne Dawson, Richard Egarr, Johannette Zomer, Nico van der Meel, Alfredo Bernardini, Claron MacFadden, Lucy van Dael en vele anderen.

Cd-producties van de laatste jaren waren een vroege versie van de Johannes Passion van J.S. Bach onder leiding van Nico van der Meel en een cd met de drie altcantates van Bach met Maarten Engeltjes en Klaas Stok. Beide cd's kwamen uit op het label Quintone.

In het seizoen 2010-2011 werkte Concerto d'Amsterdam samen met de violiste/dirigente Elizabeth Wallfisch in een programma met drie countertenoren.

Concerto d'Amsterdam speelde in 2011 en 2012 in een productie van De Utrechtse Spelen de opera Orfeo ed Euridice van Gluck. Onder muzikaal leider Hoite Pruiksmā en in de regie van Jos Thie werden 66 voorstellingen gegeven op de vijver van Paleis Soestdijk.

In 2015 speelde Concerto d'Amsterdam de 53-stemmige Missa Salisburgiensis van Biber als opening van de Internationale Koorbiennale in Haarlem onder leiding van dirigent Harry Christophers.

In het seizoen 2016-2017 zal Concerto d'Amsterdam optreden onder leiding van Stefano Rossi in een eigen productie met muziek van J.S. Bach, G.Ph. Telemann en C.P.E. Bach.

Tekstverklaring

Deel 1

1. Chor I und II

Kommt, ihr Töchter, helft mir klagen,
Sehet – Wen? – den Bräutigam,
Seht ihn – Wie? – als wie ein Lamm!
O Lamm Gottes, unschuldig
Am Stamm des Kreuzes geschlachtet,
Sehet, – Was? – seht die Geduld,
Allzeit erfunden geduldig,
Wiewohl du warest verachtet.
Seht – Wohin? – auf unsre Schuld;
All Sünd hast du getragen,
Sonst müßten wir verzagen.
Sehet ihn aus Lieb und Huld
Holz zum Kreuze selber tragen!
Erbarm dich unser, o Jesu!

2. Rezitativ

Evangelist

Da Jesus diese Rede vollendet hatte, sprach er zu seinen Jüngern:

Jesus

Ihr wisset, dass nach zweien Tagen Ostern wird, und des Menschen Sohn wird überantwortet werden, dass er gekreuziget werde.

3. Choral Chor I und II

Herzliebster Jesu, was hast du verbrochen,
Dass man ein solch scharf Urteil hat gesprochen?
Was ist die Schuld, in was für Missetaten
Bist du geraten?

4a. Rezitativ

Evangelist

Da versammelten sich die Hohenpriester und Schriftgelehrten und die Ältesten im Volk in dem Palast des Hohenpriesters, der da hieß Kaiphas, und hielten Rat, wie sie Jesum mit Listen griffen und töteten. Sie sprachen aber:

4b. Chor I und II

Ja nicht auf das Fest, auf dass nicht ein Auf-
ruhr werde im Volk.

Deel 1

1. Koor I en II

Komt o dochters, helpt mij klagen.
Ziet hem – Wie? – de bruidegom.
Ziet Hem – hoe? – zoals een lam.
O Lam van God onschuldig,
Dat aan het kruishout werd geslacht,
Ziet dan – wat? – ziet Zijn geduld.
Gij was altijd geduldig,
Hoewel Gij werd veracht.
Ziet – waarheen? – op onze schuld;
Alle zonden hebt Gij gedragen
En daardoor ons van de dood ontslagen.
Ziet hem uit liefde en genade
Zelf het kruishout dragen!
O Jezus, ontferm U over ons!

2. Recitatief

Evangelist

Toen Jezus deze woorden gesproken had, zei Hij tot zijn leerlingen:

Jezus

Gij weet dat het over twee dagen Pasen is; dan zal de Mensenzoon worden overgeleverd om gekruisigd te worden.

3. Koraal Koor I en II

Liefdevolle Jezus, wat hebt Gij misdaan
Dat men zo'n hard vonnis heeft getekend?
Wat is uw schuld?
Welke misdaden worden u aangerekend?

4a. Recitatief

Evangelist

Toen kwamen de opperpriesters, schriftgeleerden en oudsten van het volk bijeen in het paleis van de hogepriester, die Kaifas heette en beraadden zich om Jezus door een list gevangen te nemen en te doden. Maar ze zeiden:

4b. Koor I en II

Niet op het feest, want anders kan er op-
roer ontstaan onder het volk.

4c. Rezitativ

Evangelist

Da nun Jesus war zu Bethanien, im Hause Simonis des Aussätzigen, trat zu ihm ein Weib, die hatte ein Glas mit köstlichem Wasser und goss es auf sein Haupt, da er zu Tische saß. Da das seine Jünger sahen, wurden sie unwillig und sprachen:

4d. Chor I

Wozu dienet dieser Unrat? Dieses Wasser hie mögen teuer verkauft und den Armen gegeben werden.

4e. Rezitativ

Evangelist

Da das Jesus merket, sprach er zu ihnen:
Jesus

Was bekümmert ihr das Weib? Sie hat ein gut Werk an mir getan. Ihr habet allezeit Arme bei euch, mich aber habt ihr nicht allezeit. Dass sie dies Wasser hat auf meinen Leib gegossen, hat sie getan, dass man mich begraben wird. Wahrlich, ich sage euch Wo dies Evangelium gepredigt wird in der ganzen Welt, da wird man auch sagen zu ihrem Gedächtnis, was sie getan hat.

5. Rezitativ Alt

Du lieber Heiland du,
Wenn deine Jünger töricht streiten,
Dass dieses fromme Weib
Mit Salben deinen Leib
Zum Grabe will bereiten,
So lasse mir inzwischen zu,
Von meiner Augen Tränenflüssen
Ein Wasser auf dein Haupt zu gießen!

6. Aria Alt

Buß und Reu
Knirscht das Sündenherz entzwei,
Dass die Tropfen meiner Zähnen
Angenehme Spezerei,
Treuer Jesu, dir gebären.

7. Rezitativ

Evangelist

Da ging hin der Zwölfen einer, mit Namen

4c. Recitatief

Evangelist

Terwijl Jezus nu te Bethanië in het huis van Simon de melaatste was, kwam er een vrouw naar hem toe met een albasten kruik vol kostelijk reukwater. Ze goot het uit over Zijn hoofd, terwijl Hij aan tafel zat. Toen de leerlingen dit zagen, zeiden ze verontwaardigd:

4d. Koor I

Waarom deze verkwisting? Dat reukwater had duur verkocht kunnen worden ten bate van de armen!

4e. Recitatief

Evangelist

Maar Jezus bemerkte het en zei:
Jezus

Waarom valt Gij deze vrouw lastig? Zij heeft immers een goede daad aan Mij gedaan? Want de armen hebt gij altijd bij u, maar Mij niet. Door dit reukwater over Mijn lichaam uit te gieten heeft ze Mijn begrafenis voorbereid. Voor waar ik zeg u: overal ter wereld waar dit Evangelie zal worden verkondigd, zal ook tot haar gedachtenis gesproken worden over wat zij gedaan heeft.

5. Recitatief Alt

O liefdevolle Verlosser,
Terwijl uw leerlingen redetwisten.
Omdat deze vrome vrouw
Het teken stelt van de rouw
Die Uw dood spoedig brengen zal,
Sta mij dan intussen toe
Dat ik hetzelfde doe
Door met mijn tranen uw hoofd te zalven.

6. Aria Alt

Boet en smart
Breken het zondige hart.
Geef toch, dat de tranen van mijn ogen
voor u zoete balsem wezen mogen,
O trouwe Jezus.

7. Recitatief

Evangelist

Toen ging een van de twaalf, Judas Iskariot

Judas Ischarioth, zu den Hohenpriestern und sprach:

Judas

Was wollt ihr mir geben?
Ich will ihn euch verraten.

Evangelist

Und sie boten ihm dreißig Silberlinge. Und von dem an suchte er Gelegenheit, dass er ihn verriete.

8. Aria Sopran

Blude nur, du liebes Herz!
Ach! ein Kind, das du erzogen,
Das an deiner Brust gesogen,
Droht den Pfleger zu ermorden,
Denn es ist zur Schlange worden.

9a. Rezitativ

Evangelist

Aber am ersten Tage der süßen Brot traten die Jünger zu Jesu und sprachen zu ihm:

9b. Chor I

Wo willst du, dass wir dir bereiten, das Osterlamm zu essen?

9c. Rezitativ

Evangelist

Er sprach:

Jesus

Gehet hin in die Stadt zu einem und sprecht zu ihm: Der Meister lasst dir sagen: Meine Zeit ist hier, ich will bei dir die Ostern halten mit meinen Jüngern.

Evangelist

Und die Jünger taten, wie ihnen Jesus befohlen hatte, und bereiteten das Osterlamm. Und am Abend setzte er sich zu Tische mit den Zwölfen. Und da sie aßen, sprach er:

Jesus

Wahrlich, ich sage euch: Einer unter euch wird mich verraten.

9d. Rezitativ

Evangelist

Und sie wurden sehr betrübt und huben an, ein jeglicher unter ihnen, und sagten zu ihm:

genaamd, naar de opperpriester en zei:

Judas

Wat is het u waard als ik Hem aan u uitlever?

Evangelist

En zij gaven hem dertig zilverlingen. Vanaf dat moment zocht hij een gelegenheid om hem te verraden.

8. Aria Sopraan

Bloed nu maar, o moederhart,
Ach, een kind dat gij hebt grootgebracht,
Dat eens aan uw borst heeft gelegen
Dreigt nu zijn Heer te gaan vermoorden
Want het is tot slang geworden

9a. Recitatief

Evangelist

Op de eerste dag van het feest der ongedesemde broden kwamen de leerlingen bij Jezus en vroegen:

9b. Koor I

Waar wilt Gij dat wij voorbereidingen gaan treffen om het paasmaal te gebruiken?

9c. Recitatief

Evangelist

Hij zei:

Jezus

Gaat in de stad naar degene die Ik u noemen zal en zeg tegen hem: de Meester zegt: Mijn tijd is nabij, bij u houd Ik met mijn leerlingen het paasmaal.

Evangelist

En de leerlingen deden zoals Jezus hun gezegd had en zij maakten het paasmaal gereed. Toen het avond geworden was, ging Hij met de twaalf leerlingen aan tafel. En terwijl zij aten zei Hij:

Jezus

Voorwaar ik zeg u: een van u zal Mij verraden.

9d. Recitatief

Evangelist

Zij werden diep bedroefd en begonnen ieder aan Hem te vragen:

9e. Jünger chor 1

Herr, bin ich's?

10. Choral Chor I und II

Ich bin's, ich sollte büßen,
An Händen und an Füßen
Gebunden in der Höll.
Die Geißeln und die Banden
Und was du ausgestanden,
Das hat verdienet meine Seel.

11. Rezitativ

Evangelist

Er antwortete und sprach:

Jesus

Der mit der Hand mit mir in die Schüssel
tauchet, der wird mich verraten. Des Men-
schen Sohn gehet zwar dahin, wie von ihm
geschrieben stehet; doch wehe dem Men-
schen, durch welchen des Menschen Sohn
verraten wird! Es wäre ihm besser, dass
derselbige Mensch noch nie geboren wäre.

Evangelist

Da antwortete Judas, der ihn verriet, und
sprach:

Judas

Bin ich's, Rabbi?

Evangelist

Er sprach zu ihm:

Jesus

Du sagest's.

Evangelist

Da sie aber aßen, nahm Jesus das Brot,
dankete und brach's und gab's den Jüngern
und sprach:

Jesus

Nehmet, esset, das ist mein Leib.

Evangelist

Und er nahm den Kelch und dankte, gab ih-
nen den und sprach:

Jesus

Trinket alle daraus; das ist mein Blut des
neuen Testaments, welches vergossen
wird für viele zur Vergebung der Sünden.
Ich sage euch: Ich werde von nun an 'nicht
mehr von diesem Gewächs des Weinstocks
trinken bis an den Tag, da ich's neu trinken
werde mit euch in meines Vaters Reich.

9e. Leerlingen koor 1

Ben ik het, Heer?

10. Koraal Koor I en II

Ik ben het, ik zou moeten boeten,
Aan handen en voeten
Gebonden in de hel;
Want de boeien en de geselslagen
En alles wat Gij hebt gedragen
Droeg gij, o Heer, om mij.

11. Recitatief

Evangelist

Hij antwoordde hun:

Jesus

Degene die zijn hand met Mij in de schotel
doopt, zal Mij verraden. De Mensenzoon
gaat heen zoals van Hem geschreven staat,
maar wee de mens door wie de Mensen-
zoon verraden wordt. Het zou beter voor
hem zijn geweest als hij niet geboren was.

Evangelist

Toen zei Judas, Zijn verrader:

Judas

Ben ik het, Heer?

Evangelist

Hij zei tot hem:

Jesus

Gij zegt het.

Evangelist

En terwijl zij aten, nam Jezus het brood,
zegende het, brak het en gaf het aan Zijn
leerlingen met de woorden:

Jesus

Neem en eet hiervan, dit is Mijn lichaam.

Evangelist

En Hij nam de beker, sprak een dankge-
bed uit en reikte hem aan hen over met de
woorden:

Jesus

Drinkt allen hieruit, want dit is Mijn bloed
van het nieuwe verbond, dat voor velen
vergoten zal worden tot vergeving van de
zonden. En Ik zeg u: van nu af aan zal Ik niet
meer van de wijn drinken, tot op de dag dat
Ik ze hernieuwd met u zal drinken in het rijk
van Mijn Vader.

12. Rezitativ Sopran

Wiewohl mein Herz in Tränen schwimmt,
Dass Jesus von mir Abschied nimmt,
So macht mich doch sein Testament erfreut:

Sein Fleisch und Blut, o Kostbarkeit,
Vermacht er mir in meine Hände.
Wie er es auf der Welt mit denen Seinen
Nicht böse können meinen,
So liebt er sie bis an das Ende.

13. Aria Sopran

Ich will dir mein Herze schenken,
Senke dich, mein Heil, hinein!
Ich will mich in dir versenken;
Ist dir gleich die Welt zu klein,
Ei, so sollst du mir allein
Mehr als Welt und Himmel sein.

14. Rezitativ

Evangelist

Und da sie den Lobgesang gesprochen hatten,
gingen sie hinaus an den Ölberg. Da sprach Jesus zu ihnen:

Jesus

In dieser Nacht werdet ihr euch alle ärgern an mir. Denn es stehet geschrieben: Ich werde den Hirten schlagen, und die Schafe der Herde werden sich zerstreuen. Wenn ich aber auferstehe, will ich vor euch hingehen in Galiläam.

15. Choral. Chor I und II

Erkenne mich, mein Hüter,
Mein Hirte, nimm mich an!
Von dir, Quell aller Güter,
Ist mir viel Guts getan.
Dein Mund hat mich gelabet
Mit Milch und süßer Kost,
Dein Geist hat mich begabet
Mit mancher Himmelslust.

16. Recitativ

Evangelist

Petrus aber antwoordete und sprach zu ihm:

Petrus

Wenn sie auch alle sich an dir ärgerten, so will ich doch mich nimmermehr ärgern.

12. Recitatief Sopraan

Hoewel mijn hart bedroefd is
Nu Jezus afscheid neemt
Ben ik toch blij om wat hij mij geeft:
Zijn vlees en bloed, waarin Hij leeft
Laat hij na in mijn handen.
Zoals hij op aarde steeds de Zijnen
Omringde met een goedheid zo groot
Zo heeft Hij hen nu lief tot in de dood

13. Aria Sopraan

Ik wil U mijn hart geven
O Heer, vervul het van U
Ik wil slechts vanuit U leven
En helemaal opgaan in U.
En is deze wereld misschien te klein,
Dan zult Gij mijn hemel en aarde zijn.

14. Recitatief

Evangelist

En na de lofzang gezongen te hebben, gingen zij op weg naar de Olijfberg.

Toen zei Jezus tot hen:

Jezus

In deze nacht zult gij u allen aan Mij ergeren, want er staat geschreven; ik zal de herder slaan en de schapen der kudde zullen verstrooid worden. Maar wanneer ik zal zijn verrezen, zal ik u voorgaan maar Galilea.

15. Koraal. Koor I en II

Erken mij, mijn Behoeder
Mijn herder, neem mij aan.
Door U, bron van al 't goede,
Is mij veel goeds gedaan.
Uw mond heeft mij geleest
Met melk en zoete honing
Uw geest schonk mij de vreugde
Uit de heerlijke hemelwoning

16. Recitatief

Evangelist

Petrus gaf Hem ten antwoord:

Petrus

Al zouden allen zich aan U ergeren,
Ik nooit!

Evangelist

Jesus sprach zu ihm:

Jesus

Wahrlich, ich sage dir: In dieser Nacht, ehe der Hahn krähet, wirst du mich dreimal verleugnen.

Evangelist

Petrus sprach zu ihm:

Petrus

Und wenn ich mit dir sterben müßte, so will ich dich nicht verleugnen.

Evangelist

Desgleichen sagten auch alle Jünger.

17. Choral Chor I und II

Ich will hier bei dir stehen;
Verachte mich doch nicht!
Von dir will ich nicht gehen,
Wenn dir dein Herze bricht.
Wenn dein Herz wird erblassen
Im letzten Todesstoß,
Alsdenn will ich dich fassen
In meinen Arm und Schoß.

18. Rezitativ

Evangelist

Da kam Jesus mit ihnen zu einem Hofe, der hieß Gethsemane, und sprach zu seinen Jüngern:

Jesus

Setzet euch hie, bis dass ich dort hingehe und bete.

Evangelist

Und nahm zu sich Petrum und die zween Söhne Zebedäi und fing an zu trauern und zu zagen. Da sprach Jesus zu ihnen:

Jesus

Meine Seele ist betrübt bis an den Tod, bleibet hie und wachet mit mir.

19. Rezitativ Tenor und Chor II

O Schmerz!

Hier zittert das gequälte Herz;
Wie sinkt es hin, wie bleicht sein Angesicht!
Was ist die Ursach aller solcher Plagen?
Der Richter führt ihn vor Gericht.
Da ist kein Trost, kein Helfer nicht.
Ach! meine Sünden haben dich geschlagen;

Evangelist

Jesus sprak tot hem:

Jesus

Voorwaar, Ik zeg u: deze nacht, nog voor de haan kraait zult gij Mij driemaal verloochenen.

Evangelist

Petrus antwoordde:

Petrus

Zelfs als moest ik met U sterven, Nooit zou ik U verloochenen.

Evangelist

En zo spraken ook de andere leerlingen.

17. Koraal Koor I en II

Ik wil hier bij U blijven,
Verwerp mijn bijzijn niet.
Ik wil U niet verlaten,
U, die mij nooit verliet.
Wanneer Uw hart zal breken
In het uur van de dood,
Zal ik Uw hoofd bergen
In mijn armen en mijn schoot.

18. Recitatief

Evangelist

Toen kwam Jesus met hen aan op een plaats, Gethsemane geheten, en sprak tot zijn leerlingen:

Jesus

Ga hier zitten, terwijl ik verderop ga bidden.

Evangelist

En hij nam Petrus en de twee zonen van Zebedeus mee en begon bedroefd en angstig te worden. Hij zei tot hen:

Jesus

Mijn ziel is bedroefd tot stervens toe. Blijft hier en waakt met Mij.

19. Recitatief Tenor en Koor II

O droefheid,

hoe beeft het bange hart, hoe krimpt het samen, hoe bleek wordt Zijn gezicht!
Wat is de oorzaak van al deze kwellingen?
De rechter voert hem voor het gericht.
Er is geen troost, geen redding in zicht.
Ach, mijn zonden hebben U geslagen!
Hij moet helse pijnen lijden

Er leidet alle Höllenqualen,
Er soll vor fremden Raub bezahlen.
Ich, ach Herr Jesu, habe dies verschuldet
Was du erduldet.
Ach, könnte meine Liebe dir,
Mein Heil, dein Zittern und dein Zagen
Vermindern oder helfen tragen,
Wie gerne blieb ich hier!

20. Aria. Tenor und Chor II

Ich will bei meinem Jesu wachen,
So schlafen unsre Sünden ein.
Meinen Tod
Büßet seine Seelennot;
Sein Trauren machet mich voll Freuden.
Drum muss uns sein verdienstlich Leiden
Recht bitter und doch süße sein.
Ich will bei meinem Jesu wachen,
So schlafen unsre Sünden ein.

21. Rezitativ

Evangelist

Und ging hin ein wenig, fiel nieder auf sein
Angesicht und betete und sprach:

Jesus

Mein Vater, ist's möglich, so gehe dieser
Kelch von mir; doch nicht wie ich will, son-
dern wie du willst.

22. Rezitativ Bass

Der Heiland fällt vor seinem Vater nieder;
Dadurch erhebt er mich und alle
Von unserm Falle
Hinauf zu Gottes Gnade wieder.
Er ist bereit,
Den Kelch, des Todes Bitterkeit
Zu trinken,
In welchen Sünden dieser Welt
Gegossen sind und hässlich stinken,
Weil es dem lieben Gott gefällt.

23. Aria Bass

Gerne will ich mich bequemen,
Kreuz und Becher anzunehmen,
Trink ich doch dem Heiland nach.
Denn sein Mund,
Der mit Milch und Honig fließet,
Hat den Grund
Und des Leidens herbe Schmach

Om anderen van hun schuld te bevrijden.
Ach Heer, om mijn schulden moet Gij dit
dulden.

Ach, als toch mijn liefde,
Heer, Uw angsten en plagen
Verminderen kon of helpen dragen,
Wat zou ik graag bij U blijven.

20. Aria. Tenor en Koor II

Ik wil bij mijn Jezus waken,
Dan slapen onze zonden in.
Omwille van mijn dood
Is zijn lijden nu zo groot.
Zijn droefheid brengt voor mij vreugde.
Daarom moet Zijn dienstbaar lijden
Bitterzoet voor ons allen zijn.
Ik wil bij mijn Jezus waken,
Dan slapen onze zonden in.

21. Recitatief

Evangelist

En Hij ging een weinig verder,
Wierp zich voorover op de grond en bad:

Jesus

Mijn Vader, als het mogelijk is, laat dan
deze beker aan Mij voorbijgaan. Echter, niet
Mijn wil, maar Uw wil geschiede.

22. Recitatief Bas

De Heer valt voor Zijn Vader neer,
Waardoor Hij mij en allen
die waren gevallen
laat opstaan en in genade weer.
Hij is bereid
De bittere kelk van de dood
te drinken
Waarin de zonden van de mensen
Gegoten zijn; Hij zal hem drinken
Om te voldoen aan Zijn vaders wensen.

23. Aria Bas

Graag wil ik mij bereid verklaren
Om het kruis en de beker te aanvaarden.
Dan doe ik hetzelfde als mijn Heer.
Want Zijn mond
Die overstroomt van melk en honingvloed
Heeft de wrange
Smaak van het lijden

Durch den ersten Trunk versüßet.
Gerne will ich mich bequemen,
Kreuz und Becher anzunehmen,
Trink ich doch dem Heiland nach.

24. Recitativ

Evangelist

Und er kam zu seinen Jüngern und fand sie schlafend und sprach zu ihnen:

Jesus

Könnet ihr denn nicht eine Stunde mit mir wachen? Wachtet und betet, dass ihr nicht in Anfechtung fallet! Der Geist ist willig, aber das Fleisch ist schwach.

Evangelist

Zum andernmal ging er hin, betete und sprach:

Jesus

Mein Vater, ist's nicht möglich, dass dieser Kelch von mir gehe, ich trinke ihn denn, so geschehe dein Wille.

25. Choral Chor I und II

Was mein Gott will, das g'scheh allzeit,
Sein Will, der ist der beste,
Zu helfen den'n er ist bereit,
Die an ihn gläuben feste.
Er hilft aus Not, der fromme Gott,
Und züchtiget mit Maßen.
Wer Gott vertraut, fest auf ihn baut,
Den will er nicht verlassen.

26. Rezitativ

Evangelist

Und er kam und fand sie aber schlafend, und ihre Augen waren voll Schlags. Und er ließ sie und ging abermal hin und betete zum drittenmal und redete dieselbigen Worte. Da kam er zu seinen Jüngern und sprach zu ihnen:

Jesus

Ach! wollt ihr nun schlafen und ruhen? Siehe, die Stunde ist hie, dass des Menschen Sohn in der Sünder Hände überantwortet wird. Stehet auf, lasset uns gehen; siehe, er ist da, der mich verrät.

Door de eerste teug reeds verzoet
Graag wil ik mij bereid verklaren
Om het kruis en de beker te aanvaarden.
Dan doe ik hetzelfde als mijn Heer.

24. Recitatief

Evangelist

Nu ging Hij terug naar Zijn leerlingen
En vond hen in slaap. Hij zei tot hen:

Jesus

Kunt gij dan niet een uur met Mij waken?
Waakt en bidt, opdat gij niet in de verleiding komt; de geest is wel gewillig, maar het vlees is zwak.

Evangelist

Opnieuw ging Hij heen en bad:

Jesus

Mijn Vader, als deze beker niet voorbij kan gaan zonder dat Ik hem drink, dan geschiede Uw wil.

25. Koraal Koor I en II

Wat God wil, gebeurt altijd
Niets gaat Zijn hulp te boven.
Hij is altijd tot hulp bereid
Voor degenen die in hem geloven
Hij helpt in nood,
De goede God.
En straffen doet hij met mate.
Wie God vertrouwt, en vast op hem bouwt
Die zal Hij niet verlaten.

26. Recitatief

Evangelist

En toen Hij terugkwam vond Hij hen weer in slaap, want hun oogleden waren zwaar geworden. Nogmaals verliet Hij hen en ging heen, en bad voor de derde maal met dezelfde woorden. Toen keerde Hij bij Zijn leerlingen terug en sprak tot hen:

Jesus

Slaap nu maar en rust uit. Zie, het uur is nabij waarop de Mensenzoon wordt overgeleverd in de handen van de zondaars. Sta op, laten we gaan. Want hij die Mij verraden zal is vlakbij.

Evangelist

Und als er noch redete, siehe, da kam Judas, der Zwölfen einer, und mit ihm eine große Schar mit Schwertern und mit Stangen von den Hohenpriestern und Altesten des Volks. Und der Verräter hatte ihnen ein Zeichen gegeben und gesagt: »Welchen ich küssen werde, der ist's, den greifet!« Und alsbald trat er zu Jesu und sprach:

Judas

Gegrüßet seist du, Rabbi!

Evangelist

Und küssete ihn. Jesus aber sprach zu ihm:

Jesus

Mein Freund, warum bist du kommen?

Evangelist

Da traten sie hinzu und legten die Hände an Jesum und griffen ihn.

27a. Duett Sopran, Alt, Chor I und II

So ist mein Jesus nun gefangen.

Laßt ihn, haltet, bindet nicht!

Mond und Licht

Ist vor Schmerzen untergangen,

Weil mein Jesus ist gefangen.

Laßt ihn, haltet, bindet nicht!

Sie führen ihn, er ist gebunden.

27b. Chor I und II

Sind Blitze, sind Donner in Wolken verschwunden?

Eröffne den feurigen Abgrund, o Hölle,

Zertrümmre, verderbe, verschlinge, zerschelle

Mit plötzlicher Wut

Den falschen Verräter, das mörderische Blut!

28. Rezitativ

Evangelist

Und siehe, einer aus denen, die mit Jesu waren, reckete die Hand aus und schlug des Hohenpriesters Knecht und hieb ihm ein Ohr ab. Da sprach Jesus zu ihm:

Jesus

Stecke dein Schwert an seinen Ort; denn wer das Schwert nimmt, der soll durchs Schwert umkommen. Oder meinst du, dass ich nicht könnte meinen Vater bitten,

Evangelist

En terwijl hij nog sprak, zie: daar kwam Judas, een van de twaalf, vergezeld van een grote bende met zwaarden en stokken, gestuurd door de opperpriester en oudsten van het volk. De verrader had hun een teken gegeven en gezegd: Die ik zal kussen, Hij is het. Grijpt Hem. En onmiddellijk liep hij op Jezus toe met de woorden:

Judas

Wees gegroet, Rabbi!

Evangelist

En hij kuste Hem. Maar Jezus zei tot hem:

Jezus

Vriend, waartoe zijt gij gekomen?

Evangelist

Nu kwamen ze toelopen en maakten zich van Jezus meester.

27a. Duet Sopraan, Alt Koor I en II

Zo is mijn Jezus dan gevangen

Laat hem, hou op, bind Hem niet vast!

Het maanlicht is

van droefheid ondergegaan,

Omdat Jezus is gevangen.

Laat hem, hou op, bind Hem niet vast!

Ze voeren Hem weg, Hij is gebonden!

27b. Koor I en II

Zijn bliksem en donder in wolken

Verdwenen?

Open uw vurige afgrond, o hel!

Verbrijzel, verwoest, verslind en breek

Met een woedend gebaar

De valse verrader, de moordenaar!

28. Recitatief

Evangelist

En zie: een van hen die bij Jezus waren, strekte zijn hand uit, trok zijn zwaard en trof daarmee de slaaf van de hogepriester en sloeg hem een oor af. Maar Jezus zeide tot hem:

Jezus

Steek uw zwaard bij u, want allen die naar het zwaard grijpen zullen door het zwaard omkomen. Of dacht gij dat Mijn Vader Mij niet onmiddellijk meer dan twaalf legioe-

dass er mir zuschickte mehr denn zwölf Legion Engel? Wie würde aber die Schrift erfüllet? Es muss also gehen.

Evangelist

Zu der Stund sprach Jesus zu den Scharen:
Jesus

Ihr seid ausgegangen als zu einem Mörder, mit Schweren und mit Stangen, mich zu fahen; bin ich doch täglich bei euch gesessen und habe gelehret im Tempel, und ihr habt mich nicht gegriffen. Aber das ist alles geschehen, dass erfüllet würden die Schriften der Propheten.

Evangelist

Da verließen ihn alle Jünger und flohen.

29. Choral Chor I und II

O Mensch, beweine dein Sünde groß,
Darum Christus seines Vaters Schoß
Äußert und kam auf Erden;
Von einer Jungfrau rein und zart
Für uns er hie geboren ward,
Er wolle der Mittler werden.
Den Toten er das Leben gab
Und legt darbei all Krankheit ab,
Bis sich die Zeit herdrange,
Dass er für uns geopfert würd,
Trüg unsrer Sünden schwere Bürd
Wohl an dem Kreuze lange.

30. Aria Alt Chor II

Ach, nun ist mein Jesus hin!
Wo ist denn dein Freund hingegangen,
O du Schönste unter den Weibern?
Ist es möglich, kann ich schauen?
Wo hat sich dein Freund hingewandt?
Ach! mein Lamm in Tigerklauen,
Ach! wo ist mein Jesus hin?
So wollen wir mit dir ihn suchen.
Ach! was soll ich der Seele sagen,
Wenn sie mich wird ängstlich fragen?
Ach! wo ist mein Jesus hin?

nen engelen zou sturen als Ik Hem daarom vroeg? Maar hoe zouden anders de schriften in vervulling kunnen gaan, die zeggen dat het zo moet gebeuren.

Evangelist

Nu sprak Jezus tot de bende:
Jezus

Als tegen een rover zijt gij uitgetrokken met zwaarden en stokken om Mij gevangen te nemen. Dagelijks zat ik in de tempel te onderwijzen, en gij hebt Mij niet gegrepen. Maar dit alles is gebeurd opdat de schriften der profeten in vervulling zouden gaan.

Evangelist

Toen lieten alle leerlingen Hem in de steek en vluchtten.

29. Koraal Koor I en II

O mens, beweene uw grote zonden,
Waarom Christus naar
De aarde werd gezonden
En de schoot van Zijn Vader verliet.
Uit een maagd werd Hij geboren
Om voor ons, die waren verloren,
Tot bemiddelaar te zijn.
Doden riep Hij weer tot leven,
Zieken heeft Hij doen genezen
Tot tenslotte kwam de tijd
Waarop Hij Zijn leven gaf voor allen
en tot het kruishout was bereid.

30. Aria Alt Koor II

Ach, nu is mijn Jezus heen!
Waar is uw vriend dan heengegaan,
O gij schoonste onder de vrouwen?
Is het mogelijk dit te aanschouwen?
Waar is uw Vriend dan heengegaan?
Ach, mijn lam in tijgerklauwen, ach,
Waar is mijn Jezus heen?
Dan willen wij hem met u zoeken.
Ach, hoe kan mijn ziel verdragen
Dat zij angstig mij moet vragen:
Ach, waar is mijn Jezus heen?

31. Rezitativ

Evangelist

Die aber Jesum gegriffen hatten, führten ihn zu dem Hohenpriester Kaiphas, dahin die Schriftgelehrten und Ältesten sich versammelt hatten. Petrus aber folgte ihm nach von ferne bis in den Palast des Hohenpriesters und ging hinein und setzte sich bei die Knechte, auf dass er sähe, wo es hinaus wollte.

Die Hohenpriester aber und Ältesten und der ganze Rat suchten falsche Zeugnis wider Jesum, auf dass sie ihn töteten, und funden keines.

32. Choral Chor I en II

Mir hat die Welt trüglich gericht'
Mit Lügen und mit falschem G'dicht,
Viel Netz und heimlich Stricke.
Herr, nimm mein wahr in dieser G'fahr,
B'hüt mich für falschen Tücken!

33. Rezitativ

Evangelist

Und wiewohl viel falsche Zeugen herzutraten, funden sie doch keins. Zuletzt traten herzu zween falsche Zeugen und sprachen:
Zeugen

Er hat gesagt: Ich kann den Tempel Gottes abbrechen und in dreien Tagen denselben bauen.

Evangelist

Und der Hohepriester stund auf und sprach zu ihm:

Hohepriester

Antwortest du nichts zu dem, das diese wider dich zeugen?

Evangelist

Aber Jesus schwieg stille.

34. Rezitativ Tenor

Mein Jesus schweigt
Zu falschen Lügen stille,
Um uns damit zu zeigen,
Dass sein Erbarmens voller Wille
Vor uns zum Leiden sei geneigt,
Und dass wir in dergleichen Pein
Ihm sollen ähnlich sein
Und in Verfolgung stille schweigen.

31. Recitatief

Evangelist

Zij die Jezus gegrepen hadden, voerden Hem weg naar Kaifas, de hogepriester, bij wie de oudsten en schriftgeleerden bijeen gekomen waren. Petrus volgde Hem van verre, tot in de voorhof van de hogepriester, en binnengekomen ging hij tussen de dienaars zitten om te zien hoe het af zou lopen.

De opperpriester en heel de Hoge Raad zochten naar een valse aanklacht tegen Jezus om Hem ter dood te brengen. Maar zij vonden er geen.

32. Koraal koor I en II

De wereld heeft mij ten onrechte
Door leugens en bedrog beschuldigd,
Uit afgunst en misdadigheid.
Heer, zie naar mij om in dit gevaar.
Behoed mij voor valse aanklachten.

33. Recitatief

Evangelist

Hoewel vele valse getuigen naar voren kwamen, vonden zij niets. Maar tenslotte traden er twee naar voren die verklaarden:
Getuigen

Hij heeft gezegd: Ik kan de tempel van God afbreken en binnen drie dagen weer opbouwen.

Evangelist

De hogepriester stond op en zei tot Hem:

Hogepriester

Geeft Gij geen antwoord op wat zij tegen U inbrengen?

Evangelist

Maar Jezus bleef zwijgen.

34. Recitatief Tenor

Mijn Jezus zwijgt
op valse aanklachten stil,
om ons daarmee te bewijzen
dat Zijn liefdevolle wil
voor ons tot lijden is bereid,
en dat wij, in dergelijke pijn,
zijn navolgers dienen te zijn,
door bij vervolging ook stil te zwijgen.

35. Aria Tenor

Geduld!

Wenn mich falsche Zungen stechen.

Leid ich wider meine Schuld

Schimpf und Spott,

Ei, so mag der liebe Gott

Meines Herzens Unschuld rächen.

Geduld!

Wenn mich falsche Zungen stechen.

36a. Rezitativ

Evangelist

Und der Hohepriester antwortete und sprach zu ihm:

Hoherpriester

Ich beschwöre dich bei dem lebendigen Gott, dass du uns sagest, ob du seiest Christus, der Sohn Gottes?

Evangelist

Jesus sprach zu ihm:

Jesus

Du sagest's. Doch sage ich euch: Von nun an wird's geschehen, dass ihr sehen werdet des Menschen Sohn sitzen zur Rechten der Kraft und kommen in den Wolken des Himmels.

Evangelist

Da zerriss der Hohepriester seine Kleider und sprach:

Hoherpriester

Er hat Gott gelästert; was dürfen wir weiter Zeugnis? Siehe, itzt habt ihr seine Gotteslästerung gehört. Was dünket euch?

Evangelist

Sie antworteten und sprachen:

36b. Chor I und II

Er ist des Todes schuldig!

36c. Rezitativ

Evangelist

Da speieten sie aus in sein Angesicht und schlugen ihn mit Fäusten. Etliche aber schlugen ihn ins Angesicht und sprachen:

36d. Chor I und II

Weissage uns, Christe, wer ist's, der dich schlug?

35. Aria Tenor

Geduld!

Als onrecht van valse tongen mij tart.

Moet ik lijden zonder schuld.

Laster en spot,

O, dat de goede God

De onschuld zal wreken van mijn hart!

Geduld!

Als onrecht van valse tongen mij tart.

36a. Recitatief

Evangelist

De hogepriester zei tot Hem:

Hogepriester

Ik bezweer U bij de levende God, dat Gij ons zegt of Gij de Christus zijt, de Zoon van God?

Evangelist

Jezus zei tot hem:

Jezus

Gij zegt het. Maar Ik zeg u: van nu af aan zult gij de Mensenzoon zien zitten aan de rechterhand van Gods Majesteit en Hem zien komen op de wolken des hemels.

Evangelist

Toen scheurde de hogepriester zijn kleren en zei:

Hogepriester

Hij heeft God gelasterd! Waarvoor hebben wij nog getuigen nodig? Zie, nu hebt gij de Godslastering gehoord. Wat denkt u ervan?

Evangelist

Zij antwoordden:

36b. Koor I en II

Hij is de dood schuldig!

36c. Recitatief

Evangelist

Toen spuwden zij Hem in het gezicht en sloegen Hem met hun vuisten. Weer anderen sloegen Hem in het gezicht en zeiden:

36d. Koor I en II

Profeteer ons, Christus: wie heeft U geslagen?

37. Choral Chor I und II

Wer hat dich so geschlagen,
Mein Heil, und dich mit Plagen
So übel zugericht'?
Du bist ja nicht ein Sünder
Wie wir und unsre Kinder;
Von Missetaten weißt du nicht.

38a. Rezitativ

Evangelist

Petrus aber saß draußen im Palast; und es trat zu ihm eine Magd und sprach:

Magd

Und du warest auch mit dem Jesu aus Galiläa.

Evangelist

Er leugnete aber vor ihnen allen und sprach:

Petrus

Ich weiß nicht, was du sagest.

Evangelist

Als er aber zur Tür hinausging, sahe ihn eine andere und sprach zu denen, die da waren:

Magd

Dieser war auch mit dem Jesu von Nazareth.

Evangelist

Und er leugnete abermal und schwur dazu:

Petrus

Ich kenne des Menschen nicht.

Evangelist

Und über eine kleine Weile traten hinzu, die da stunden, und sprachen zu Petro:

38b. Chor II

Wahrlich, du bist auch einer von denen;
denn deine Sprache verrät dich.

38c. Rezitativ

Evangelist

Da hub er an, sich zu verfluchen und zu schwören:

Petrus

Ich kenne des Menschen nicht.

Evangelist

Und alsbald krähete der Hahn. Da dachte Petrus an die Worte Jesu, da er zu ihm

37. Koraal Koor I en II

Wie heeft U zo geslagen,
Mijn Redder, en met plagen
U zoveel aangedaan?
Gij zijt geen zondaar zoals wij,
Slechts liefde en geluk bracht Gij.
Geen enkel kwaad hebt Gij gedaan.

38a. Recitatief

Evangelist

Terwijl Petrus buiten in de voorhof zat, kwam er een dienstmeisje naar hem toe en zei tot hem:

Dienstmeisje

Jij was ook bij Jezus de Galileeër.

Evangelist

Maar hij ontkende ten aanhore van allen en zei:

Petrus

Ik weet niet waarover je het hebt.

Evangelist

Toen hij naar het portaal ging, merkte een ander hem op en zei tot de aanwezigen:

Dienstmeisje

Deze man was ook bij Jezus van Nazareth.

Evangelist

En opnieuw ontkende hij het met een eed:

Petrus

Ik ken de man niet.

Evangelist

Maar even later kwamen de omstanders naar Petrus toe en zeiden:

38b. Koor II

Zeker, ook jij hoort bij Hem, want je uitspraak verraadt je.

38c. Recitatief

Evangelist

Toen begon hij te vloeken en te zweren:

Petrus

Ik ken die man niet.

Evangelist

En onmiddellijk kraaide er een haan. Toen herinnerde Petrus zich de woorden die

sagte: Ehe der Hahn krähen wird, wirst du mich dreimal verleugnen. Und ging heraus und weinete bitterlich.

39. Aria Alt

Erbarme dich
Mein Gott, um meiner Zähren willen!
Schau hier,
Herz und Auge weint vor dir Bitterlich.
Erbarme dich
Mein Gott, um meiner Zähren willen!

40. Choral Chor I und II

Bin ich gleich von dir gewichen,
Stell ich mich doch wieder ein;
Hat uns doch dein Sohn verglichen
Durch sein' Angst und Todespein.
Ich verleugne nicht die Schuld;
Aber deine Gnad und Huld
Ist viel größer als die Sünde,
Die ich stets in mir befinde.

41a. Rezitativ

Evangelist

Des Morgens aber hielten alle Hohepriester und die Ältesten des Volks einen Rat über Jesum, dass sie ihn töteten. Und bunden ihn, führten ihn hin und überantworteten ihn dem Landpfleger Pontio Pilato. Da das sahe Judas, der ihn verraten hatte, dass er verdammt war zum Tode, gereuete es ihn und brachte herwieder die dreißig Silberlinge den Hohenpriestern und Ältesten und sprach:

Judas

Ich habe übel getan, dass ich unschuldig Blut verraten habe.

Evangelist

Sie sprachen:

41b. Chor I und II

Priester

Was gehet uns das an?
Da siehe du zu!

41c. Rezitativ

Evangelist

Und er warf die Silberlinge in den Tempel, hub sich davon, ging hin und erhängete sich selbst. Aber die Hohenpriester nah-

Jesus had gesproken: nog voor de haan kraait, zult gij Mij driemaal verloochenen. En hij ging naar buiten en weende bitter.

39. Aria Alt

Heb medelijden,
Heer, Omwille van mijn tranen.
Zie hoe hart en ogen
Om u wenen zo bitter.
Heb medelijden,
Heer, Omwille van mijn tranen.

40. Koraal Koor I en II

Mocht ook ik van U afgedwaald zijn
Dan keer ik mij weer tot U.
Uw Zoon heeft alles goedgeemaakt nu
Door zijn angst en stervenspijn.
Ik ontken niet mijn schuld,
Maar uw genade en geduld
Zijn veel groter dan de zonden
Waarmee ik mij weet verbonden.

41a. Recitatief

Evangelist

Toen het morgen geworden was, namen alle opperpriesters en oudsten van het volk het besluit om Jezus te doden. Zij boeiden Hem, voerden Hem weg en leverden Hem uit aan Pilatus, de landvoogd. Toen Judas, die Hem verraden had, zag dat Hij veroordeeld was, kreeg hij spijt, bracht de dertig zilverlingen naar de opperpriesters en oudsten terug en zei:

Judas

Ik heb gezondigd door onschuldig bloed te verraden.

Evangelist

Zij zeiden:

41b. Koor I en II

Priesters

Wat gaat ons dat aan?
Dat is voor uw verantwoording.

41c. Recitatief

Evangelist

Maar hij wierp de zilverlingen in de tempel, vluchtte weg en hing zich op. De opperpriesters raaptten de zilverlingen

men die Silberlinge und sprachen:

Hohepriester

Es taugt nicht, dass wir sie in den Gotteskasten legen, denn es ist Blutgeld.

42. Aria Bass

Gebt mir meinen Jesum wieder!

Seht, das Geld, den Mörderlohn,

Wirft euch der verlorne Sohn

Zu den Füßen nieder!

Gebt mir meinen Jesum wieder!

43. Rezitativ

Evangelist

Sie hielten aber einen Rat und kauften einen Töpfersacker darum zum Begräbnis der Pilger. Daher ist derselbige Acker genennet der Blutacker bis auf den heutigen Tag. Da ist erfüllet, das gesagt ist durch den Propheten Jeremias, da er spricht: »Sie haben genommen dreißig Silberlinge, damit bezahlet ward der Verkaupte, welchen sie kauften von den Kindern Israel, und haben sie gegeben um einen Töpfersacker, als mir der Herr befohlen hat.« Jesus aber stund vor dem Landpfleger; und der Landpfleger fragte ihn und sprach:

Pilatus

Bist du der Jüden König?

Evangelist

Jesus aber sprach zu ihm:

Jesus

Du sages't's.

Evangelist

Und da er verklagt war von den Hohenpriestern und Ältesten, antwortete er nichts. Da sprach Pilatus zu ihm:

Pilatus

Hörest du nicht, wie hart sie dich verklagen?

Evangelist

Und er antwortete ihm nicht auf ein Wort, also, dass sich auch der Landpfleger sehr verwunderte.

44. Choral Chor I und II

Befiehl du deine Wege

Und was dein Herze kränkt

Der allertreusten Pflége

op en zeiden:

Opperpriesters

Wij mogen dit niet in de offerkist doen,
Want het is bloedgeld.

42. Aria Bas

Geef mij toch mijn Jezus weer!

Zie, het geld, het moordenaarsloon

Werpt nu de verloren zoon

Voor uw voeten neer.

Geef mij toch mijn Jezus weer!

43. Recitatief

Evangelist

En zij besloten daarvoor het land van de pottenbakker te kopen als begraafplaats voor vreemdelingen. Daarom wordt die akker tot op de dag van vandaag bloedakker genoemd. Zo werd vervuld wat de profeet Jeremia gezegd had: en zij namen de dertig zilverlingen, de prijs waarop de kinderen van Israël Hem hadden geschat, en gaven die voor de akker van de pottenbakker, zoals de Heer mij had opgedragen. Toen Jezus voor de landvoogd stond, ondervroeg deze Hem en zei:

Pilatus

Zijt Gij de koning van de Joden?

Evangelist

Jezus antwoordde hem:

Jezus

Gij zegt het.

Evangelist

Maar op de beschuldigingen van de opperpriester en oudsten antwoordde hij niets. Toen zei Pilatus tot Hem:

Pilatus

Hoort Gij dan niet, wat zij tegen U getuigen?

Evangelist

Maar Hij antwoordde hem op geen enkele vraag, zodat de landvoogd zeer verwonderd was.

44. Koraal Koor I en II

Leg gerust uw leven

En al wat uw hart bezwaart

In de handen van Degene

Des, der den Himmel lenkt.
Der Wolken, Luft und Winden
Gibt Wege, Lauf und Bahn,
Der wird auch Wege finden,
Da dein Fuß gehen kann.

45a. Rezitatív

Evangelist

Auf das Fest aber hatte der Landpfleger
Gewohnheit, dem Volk einen Gefangenen
loszugeben, welchen sie wollten. Er hatte
aber zu der Zeit einen Gefangenen, einen
sonderlichen vor andern, der hieß Barra-
bas. Und da sie versammelt waren, sprach
Pilatus zu ihnen:

Pilatus

Welchen wollet ihr, dass ich euch losgebe?
Barrabam oder Jesum, von dem gesaget
wird, er sei Christus?

Evangelist

Denn er wusste wohl, dass sie ihn aus Neid
überantwortet hatten. Und da er auf dem
Richtstuhl saß, schickete sein Weib zu ihm
und ließ ihm sagen:

Pilati Weib

Habe du nichts zu schaffen mit diesem
Gerechten; ich habe heute viel erlitten im
Traum von seinetwegen!

Evangelist

Aber die Hohenpriester und die Ältesten
überredeten das Volk, dass sie um Barra-
bam bitten sollten und Jesum umbrächten.
Da antwortete nun der Landpfleger und
sprach zu ihnen:

Pilatus

Welchen wollt ihr unter diesen zweien, den
ich euch soll losgeben?

Evangelist

Sie sprachen:

Das Volk

Barrabam!

Evangelist

Pilatus sprach zu ihnen:

Pilatus

Was soll ich denn machen mit Jesu, von
dem gesagt wird, er sei Christus?

Evangelist

Sie sprachen alle:

Die hemel en aarde bewaart,
Die wolken, lucht en winden
Leidt in de goede baan,
En die zeker de weg zal vinden
Die uw voeten moeten gaan.

45a. Recitatíef

Evangelist

Nu was het de gewoonte van de landvoogd
om op feestdagen een gevangene vrij te la-
ten naar de keus van het volk. Zij hadden
nu een beruchte gevangene, Barabbas ge-
naamd, en omdat ze nu toch bijeen waren,
zei Pilatus tot hen:

Pilatus

Wie wilt gij dat ik vrijlaat: Barabbas,
of Jezus die Christus genoemd wordt?

Evangelist

Want hij wist dat zij Hem uit afgunst
hadden overgeleverd. Terwijl hij nu op de
rechterstoel zat, zond zijn vrouw hem de
boodschap:

Pilatus' vrouw

Vergrijp u niet aan deze rechtvaardige,
Want ik heb vannacht in een droom veel
om Hem geleden.

Evangelist

Maar de opperpriester en de oudsten hits-
ten het volk op dat zij om Barabbas moes-
ten vragen en Jezus ter dood moesten laten
brengen. Nu nam de landvoogd het woord
en sprak:

Pilatus

Wie van de twee wilt gij dat ik loslaat?

Evangelist

Zij zeiden:

Het volk

Barabbas!

Evangelist

Pilatus zei tot hen:

Pilatus

Wat moet ik dan doen met Jezus, die Chris-
tus wordt genoemd?

Evangelist

Allen riepen:

45b. Chor I und II*Das Volk*

Laß ihn kreuzigen!

46. Choral Chor I und II

Wie wunderbarlich ist doch diese Strafe!
 Der gute Hirte leidet für die Schafe,
 Die Schuld bezahlt der Herre, der Gerechte,
 Für seine Knechte.

47. Rezitativ*Evangelist*

Der Landpfleger sagte:

Pilatus

Was hat er denn Übels getan?

48. Rezitativ Sopran

Er hat uns allen wohlgetan,
 Den Blinden gab er das Gesicht,
 Die Lahmen macht er gehend,
 Er sagt uns seines Vaters Wort,
 Er trieb die Teufel fort,
 Betrübte hat er aufgerichtet,
 Er nahm die Sünder auf und an.
 Sonst hat mein Jesus nichts getan.

49. Aria Sopran

Aus Liebe,
 Aus Liebe will mein Heiland sterben,
 Von einer Sünde weiß er nichts.
 Dass das ewige Verderben
 Und die Strafe des Gerichts
 Nicht auf meiner Seele bliebe.
 Aus Liebe,
 Aus Liebe will mein Heiland sterben,
 Von einer Sünde weiß er nichts.

50a. Rezitativ*Evangelist*

Sie schrienen aber noch mehr und sprachen

50b. Chor I und II

Laß ihn kreuzigen!

50c. Rezitativ*Evangelist*

Da aber Pilatus sahe, dass er nichts schaffete,
 sondern dass ein viel großer Getümmel

45b. Koor I en II*Het volk*

Kruisig Hem!

46. Koraal Koor I en II

Hoe wonderlijk is toch deze straf
 De goede Herder lijdt voor Zijn schapen,
 De rechtvaardige Heer betaalt de schuld
 Van Zijn dienaars.

47. Recitatief*Evangelist*

De landvoogd zei:

Pilatus

Wat voor kwaad heeft Hij dan gedaan?

48. Recitatief Sopraan

Hij heeft ons allen welgedaan:
 Aan blinden gaf hij het gezicht,
 Lammen deed hij lopen,
 Zijn Vaders woord heeft Hij ons gegeven,
 Duivels heeft Hij uitgedreven,
 Bedroefden heeft Hij opgericht,
 Hij nam de zondenlast op zich.
 Verder heeft hij niets gedaan!

49. Aria Sopraan

Uit liefde,
 Uit liefde wil mijn Verlosser sterven.
 Zelf onschuldig, is Hij gekomen
 Opdat de eeuwige duisternis
 En de straf bij het laatste oordeel
 Van mijn ziel worden weggenomen
 Uit liefde,
 Uit liefde wil mijn Verlosser sterven.
 Zelf onschuldig, is Hij gekomen

50a. Recitatief*Evangelist*

Zij schreeuwden echter des te harder:

50b. Koor I en II

Laat hem kruisigen!

50c. Recitatief*Evangelist*

Toen Pilatus zag dat niets baatte, maar dat
 de opschudding des te groter werd, nam hij

ward, nahm er Wasser und wusch die Hände vor dem Volk und sprach:

Pilatus

Ich bin unschuldig an dem Blut dieses Gerechten, sehet ihr zu.

Evangelist

Da antwortete das ganze Volk und sprach:

50d. Chor I und II

Sein Blut komme über uns und unsre Kinder.

50e. Rezitativ

Evangelist

Da gab er ihnen Barrabam los; aber Jesum ließ er geißeln und überantwortete ihn, dass er gekreuziget würde.

51. Rezitativ Alt

Erbarm es Gott!

Hier steht der Heiland angebunden.

O Geißelung, o Schläg, o Wunden!

Ihr Henker, haltet ein!

Erweicht euch

Der Seelen Schmerz,

Der Anblick solches Jammers nicht?

Ach ja! ihr habt ein Herz,

Das muss der Martersäule gleich

Und noch viel härter sein.

Erbarmt euch, haltet ein!

52. Aria Alt

Können Tränen meiner Wangen nichts erlangen,

O, so nehmt mein Herz hinein!

Aber lasst es bei den Fluten,

Wenn die Wunden milde bluten,

Auch die Opferschale sein!

Können Tränen meiner Wangen

nichts erlangen,

O, so nehmt mein Herz hinein!

53a. Rezitativ

Evangelist

Da nahmen die Kriegsknechte des Landpflegers Jesum zu sich in das Richtigthaus und sammelten über ihn die ganze Schar und

water, waste zijn handen ten aanschouwe van de menigte en sprak:

Pilatus

Ik ben onschuldig aan het bloed van deze rechtvaardige. Gij moet het zelf verantwoorden.

Evangelist

Heel het volk antwoordde:

50d. Koor I en II

Zijn bloed kome over ons en onze kinderen!

50e. Recitatief

Evangelist

Toen liet hij Barabbas vrij, maar Jezus liet hij geselen en gaf Hem over om gekruisigd te worden.

51. Recitatief Alt

Heb medelijden, God!

Hier staat de Redder vastgebonden;

O geseling, o slagen, o wonden,

Gij beulen, houdt op!

Wordt uw hart dan niet verteerd

Bij de aanblik van zoveel pijn?

Ach, uw hart moet nog veel harder

Dan de martelpaal zelf zijn.

Hebt medelijden,

Houdt toch op!

52. Aria Alt

Als de tranen van mijn ogen niets vermogen,

O, neem dan mijn hart erbij!

Laat het van de rode vloed

Van Zijn milde wondenbloed

Dan de offerschotel zijn!

Als de tranen van mijn ogen

niets vermogen,

O, neem dan mijn hart erbij!

53a. Recitatief

Evangelist

Toen namen de soldaten van de landvoogd Jezus mee in het gerechtsgebouw en verzamelden de hele bende om Hem heen.

zogen ihn aus und legeten ihm einen Purpurmantel an und flochten eine dornene Krone und satzten sie auf sein Haupt und ein Rohr in seine rechte Hand und beugten die Knie vor ihm und spotteten ihn und sprachen:

53b. Chor I und II

Gegrüßet seist du, Jüdenkönig!

53c. Rezitativ

Evangelist

Und speieten ihn an und nahmen das Rohr und schlugen damit sein Haupt.

54. Choral Chor I und II

O Haupt voll Blut und Wunden,
Voll Schmerz und voller Hohn,
O Haupt, zu Spott gebunden
Mit einer Dornenkron,
O Haupt, sonst schön gezieret
Mit höchster Ehr und Zier,
Jetzt aber hoch schimpfieret,
Gegrüßet seist du mir!
Du edles Angesichte,
Dafür sonst schrickt und scheut
Das große Weltgerichte,
Wie bist du so bespeit;
Wie bist du so erbleichet!
Wer hat dein Augenlicht,
Dem sonst kein Licht nicht gleichet,
So schändlich zugericht't?

55. Rezitativ

Evangelist

Und da sie ihn verspottet hatten, zogen sie ihm den Mantel aus und zogen ihm seine Kleider an und föhreten ihn hin, dass sie ihn kreuzigten. Und indem sie hinausgingen, funden sie einen Menschen von Kyrene mit Namen Simon; den zwungen sie, dass er ihm sein Kreuz trug.

56. Rezitativ Bass

Ja freilich will in uns das Fleisch und Blut
Zum Kreuz gezwungen sein;
Je mehr es unsrer Seele gut,
Je herber geht es ein.

Ze trokken Hem Zijn kleren uit en hingen Hem een purperen mantel om. Ze vlochten een kroon van doornen, zetten die op Zijn hoofd en gaven Hem een rietstok in de rechterhand. Toen vielen zij voor Hem op de knieën en bespotten Hem met de woorden:

53b. Koor I en II

Wees gegroet, Koning der Joden!

53c. Recitatief

Evangelist

En zij bespuwden Hem, namen de rietstok en sloegen daarmee op Zijn hoofd.

54. Koraal Koor I en II

O Hoofd vol bloed en wonden,
Met pijn bedekt en hoon!
O Hoofd tot spot omwonden
Met een doornenkroon!
O Hoofd dat andere kronen
En glorie waardig zijt,
Ik wil U mijn hart tonen
En groet vU, die zo lijdt!
O edel aangezicht,
Aanbeden en geschuwd
Door al wat leeft op aarde.
Wat zijt Gij nu bespuwd!
Hoe arm is nu Uw Hoofd.
Wie heeft het licht van Uw ogen
Dat elk licht ging te boven
Zo schandelijk gedooft?

55. Recitatief

Evangelist

En toen zij Hem bespot hadden, trokken zij Hem de mantel weer uit, deden Hem zijn eigen kleren aan en voerden Hem weg om Hem te kruisigen. Terwijl ze de stad uittrokken, ontmoetten ze een man uit Cyrene, Simon geheten, die zij dwongen het kruis te dragen.

56. Recitatief Bas

Ja graag willen wij gedwongen zijn
Om het kruis te dragen.
Hoe zwaarder de last en hoe groter de pijn,
Des te lichter zal onze ziel dan zijn.

57. Aria Bass

Komm, süßes Kreuz, so will ich sagen,
Mein Jesu, gib es immer her!
Wird mir mein Leiden einst zu schwer,
So hilfst du mir es selber tragen.
Komm, süßes Kreuz, so will ich sagen,
Mein Jesu, gib es immer her!

58a. Rezitativ

Evangelist

Und da sie an die Stätte kamen mit Namen Golgatha, das ist verdeutschet Schädelstätt, gaben sie ihm Essig zu trinken mit Gallen vermischet; und da er's schmeckte, wollte er's nicht trinken. Da sie ihn aber gekreuziget hatten, teilten sie seine Kleider und warfen das Los darum, auf dass erfüllet würde, das gesagt ist durch den Propheten: »Sie haben meine Kleider unter sich geteilet, und über mein Gewand haben sie das Los geworfen.« Und sie saßen allda und hüteten sein. Und oben zu seinen Häupten hefteten sie die Ursach seines Todes beschrieben, nämlich: »Dies ist Jesus, der Jüden König.« Und da wurden zween Mörder mit ihm gekreuziget, einer zur Rechten und einer zur Linken. Die aber vorübergingen, lästerten ihn und schüttelten ihre Köpfe und sprachen:

58b. Chor I und II

Der du den Tempel Gottes zerbrichst und bauest ihn in dreien Tagen, hilf dir selber! Bist du Gottes Sohn, so steig herab vom Kreuz!

58c. Rezitativ

Evangelist

Desgleichen auch die Hohenpriester spotteten sein samt den Schriftgelehrten und Ältesten und sprachen:

58d. Chor I und II

Andern hat er geholfen und kann sich selber nicht helfen. Ist er der König Israel, so steige er nun vom Kreuz, so wollen wir ihm glauben. Er hat Gott vertrauet, der erlöse ihn nun, lüsted's ihn; denn er hat gesagt: Ich bin Gottes Sohn.

57. Aria Bas

Kom, o zoet kruis, zo wil ik vragen
Mijn Jezus, maakt het voor mij klaar!
En wordt mij mijn lijden eens te zwaar,
Helpt Gijzelf het mij dan dragen.
Kom, o zoet kruis, zo wil ik vragen
Mijn Jezus, maakt het voor mij klaar!

58a. Recitatief

Evangelist

En zij kwamen aan een plaats, Golgotha genaamd, dat betekent: Schedelplaats, en zij gaven Hem wijn vermengd met gal te drinken. Maar toen Hij die proefde, wilde hij niet drinken. Nadat zij Hem gekruisigd hadden, verdeelden zij Zijn kleren door er om te loten, opdat vervuld zou worden wat door de profeet gezegd is: Zij hebben mijn kleding onder elkaar verdeeld, en mijn bovenkleed hebben zij verloot. Terwijl zij daar zaten bewaakten ze Hem, en boven Zijn hoofd brachten zij op schrift de beschuldiging tegen Hem aan: dit is Jezus, de koning der Joden. Er werden toen met Hem twee rovers gekruisigd, een aan Zijn rechterzijde en een aan Zijn linkerzijde. En de voorbijgangers belasterden Hem, schudden hun hoofd en zeiden:

58b. Koor I en II

Gij, die de tempel afbreekt en in drie dagen weer opbouwt, red nu Uzelf als Ge Gods Zoon zijt, en kom van het kruis af!

58c. Recitatief

Evangelist

Zo spotten ook de opperpriesters en de schriftgeleerden en oudsten, en zij zeiden:

58d. Koor I en II

Anderen heeft Hij gered, maar Hij kan zichzelf niet redden. Hij is de koning van Israël: laat hem nu van Zijn kruis afkomen, dan zullen wij in Hem geloven. Hij heeft Zijn vertrouwen op God gesteld: laat Die Hem nu verlossen als Hij Hem genegen is. Hij heeft immers gezegd: Ik ben Gods Zoon.

58e. Rezitativ

Evangelist

Desgleichen schmäheten ihn auch die Mörder, die mit ihm gekreuziget waren.

59. Rezitativ Alt

Ach Golgotha, unselges Golgotha!
Der Herr der Herrlichkeit muss schimpflich hier verderben
Der Segen und das Heil der Welt
Wird als ein Fluch ans Kreuz gestellt.
Der Schöpfer Himmels und der Erden
Soll Erd und Luft entzogen werden.
Die Unschuld muss hier schuldig sterben,
Das gehet meiner Seele nah;
Ach Golgotha, unselges Golgotha!

60. Aria Alt Chor II

Sehet, Jesus hat die Hand,
Uns zu fassen, ausgespannt,
Kommt! – Wohin? – in Jesu Armen
Sucht Erlösung, nehmt Erbarmen,
Suchet! – Wo? – in Jesu Armen.
Lebet, sterbet, ruhet hier,
Ihr verlass'nen Kücklein ihr,
Bleibet – Wo? – in Jesu Armen.

61a. Rezitativ

Evangelist

Und von der sechsten Stunde an war eine Finsternis über das ganze Land bis zu der neunten Stunde. Und um die neunte Stunde schrie Jesus laut und sprach:

Jesus

Eli, Eli, lama asabthani?

Evangelist

Das ist: Mein Gott, mein Gott, warum hast du mich verlassen? Etliche aber, die da stunden, da sie das höreten, sprachen sie:

61b. Chor I

Der rufet dem Elias!

61c. Rezitativ

Evangelist

Und bald lief einer unter ihnen, nahm einen Schwamm und füllete ihn mit Essig

58e. Recitatief

Evangelist

Op dezelfde wijze bespotten ook de rovers Hem die met Hem gekruisigd waren.

59. Recitatief Alt

Ach Golgotha, onzalig Golgotha!
De Heer der heerlijkheid moet Hier in schande sterven.
De zegen en het heil van de wereld
Wordt als een vloek aan het kruis gehangen.
De Schepper van hemel en aarde
Schijnt aan beide omwaardig te zijn.
Hier moet de onschuld sterven.
O, dat breekt mijn hart.
Ach Golgotha, onzalig Golgotha!

60. Aria Alt

Zie hoe Jezus Zijn handen
Naar ons uitstrekt.
Kom! – Waarheen? – in Jezus armen.
Zoek verlossing, vraag vergeving,
Vraag het! – Waar? – in Jezus armen.
Leef nu, sterf nu, rust nu maar,
Gij verlaten kinderen,
Blijf maar – Waar? – In Jezus armen.

61a. Recitatief

Evangelist

En van het zesde uur af viel er duisternis over heel het land, tot het negende uur toe. Omstreeks het negende uur riep Jezus met luide stem:

Jezus

Eli, Eli lama sabachtani?

Evangelist

Dat is: Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten? Sommigen van de omstanders echter die het hoorden zeiden:

61b. Koor I

Hij roept Elia.

61c. Recitatief

Evangelist

Onmiddellijk kwam een van hen naar voren, nam een spons, drenkte die in zure

und steckete ihn auf ein Rohr und tränkete ihn. Die andern aber sprachen:

61d. Chor II

Halt! lass sehen, ob Elias komme und ihm helfe?

61e. Rezitativ

Evangelist

Aber Jesus schrie abermal laut und verschied.

62. Choral Chor I und II

Wenn ich einmal soll scheiden,
So scheid nicht von mir,
Wenn ich den Tod soll leiden,
So tritt du denn herfür!
Wenn mir am allerbängsten
Wird um das Herze sein,
So rei mich aus den Ängsten
Kraft deiner Angst und Pein!

63a. Rezitativ

Evangelist

Und siehe da, der Vorhang im Tempel zerriss in zwei Stück von oben an bis unten aus. Und die Erde erbebete, und die Felsen zerrissen, und die Gräber täten sich auf, und stunden auf viel Leiber der Heiligen, die da schliefen, und gingen aus den Gräbern nach seiner Auferstehung und kamen in die heilige Stadt und erschienen vielen. Aber der Hauptmann und die bei ihm waren und bewahren Jesum, da sie sahen das Erdbeben und was da geschah, erschrecken sie sehr und sprachen:

63b. Chor I und II

Wahrlich, dieser ist Gottes Sohn gewesen.

63c. Rezitativ

Evangelist

Und es waren viel Weiber da, die von ferne zusahen, die da waren nachgefolgt aus Galiläa und hatten ihm gedienet, unter welchen war Maria Magdalena und Maria, die Mutter Jacobi und Joses, und die Mutter der Kinder Zebedäi. Am Abend aber kam

azijn-wijn, stak hem op een rietstok en gaf Hem te drinken. Maar anderen zeiden:

61d. Koor II

Wacht, laat ons zien of Elia Hem komt bevrijden.

61e. Recitatief

Evangelist

Nogmaals riep Jezus met luide stem en gaf de geest.

62. Koraal Koor I en II

Wanneer ik eens moet sterven,
Blijf dan heel dicht bij mij.
Als ik doodangst moet lijden,
O, wees mij dan nabij.
Als mij het allerbangste
Om het hart zal zijn,
Bevrijd mij van mijn angsten
Door uw eigen angst en pijn.

63a. Recitatief

Evangelist

En zie: het voorhangsel van de tempel scheurde in tweeën, de aarde beefde en de rotsen scheurden, de graven openden zich en vele lichamen van gestorven heiligen verzezen. Zij verlieten de graven, en kwamen na Zijn opstanding in de heilige stad, waar zij aan velen verschenen. Toen nu de hoofdman en degenen die met hem Jezus bewaakten de aardbeving en wat er verder gebeurde zagen, schrokken zij hevig en zeiden:

63b. Koor I en II

Waarlijk, Hij was de Zoon van God.

63c. Recitatief

Evangelist

Veel vrouwen, die Jezus van Galilea af waren gevolgd om Hem te dienen, stonden van verre toe te zien. Onder hen waren Maria Magdalena, Maria de moeder van Jakobus en Jozef, en de moeder van de zonen van Zebedeus.

ein reicher Mann von Arimathia, der hieß Joseph, welcher auch ein Jünger Jesu war, der ging zu Pilato und bat ihn um den Leichnam Jesu. Da befahl Pilatus, man sollte ihm ihn geben.

64. Rezitativ Bass

Am Abend, da es kühle war,
Ward Adams Fallen offenbar;
Am Abend drückt ihn der Heiland nieder.
Am Abend kam die Taube wieder
Und trug ein Ölblatt in dem Munde.
O schöne Zeit! O Abendstunde!
Der Friedensschluss ist nun mit Gott gemacht,
Denn Jesus hat sein Kreuz vollbracht.
Sein Leichnam kömmt zur Ruh,
Ach! liebe Seele, bitte du,
Geh, lasse dir den toten Jesum schenken,
O heilsames, o köstlichs Angedenken!

65. Aria Bass

Mache dich, mein Herze, rein,
Ich will Jesum selbst begraben.
Denn er soll nunmehr in mir
Für und für
Seine süße Ruhe haben.
Welt, geh aus, lass Jesum ein!
Mache dich, mein Herze, rein,
Ich will Jesum selbst begraben.

66a. Rezitativ

Evangelist

Und Joseph nahm den Leib und wickelte ihn in ein rein Leinwand und legte ihn in sein eigen neu Grab, welches er hatte lassen in einen Fels hauen, und wälzete einen großen Stein vor die Tür des Grabes und ging davon.

Es war aber allda Maria Magdalena und die andere Maria, die satzten sich gegen das Grab.

Des andern Tages, der da folget nach dem Rüsttage, kamen die Hohenpriester und Pharisäer sämtlich zu Pilato und sprachen:

Toen het avond geworden was, kwam er een rijk man uit Arimathea, Jozef geheten, die eveneens een leerling van Jezus was. Deze ging naar Pilatus en vroeg hem om het lichaam van Jezus. Toen beval Pilatus het hem te geven.

64. Recitatief Bas

's Avonds in de koele tuin
Is Adam eens gevallen.
's Avonds knielde de Verlosser neer,
's Avonds keerde de vredesduif weer.
O weldaad na het zonnevuur,
O schone tijd, o avonduur.
Nu is de vrede tot stand gebracht,
Want Jezus heeft zijn kruis volbracht.
Zijn lichaam komt nu tot rust
Ach mijn hart, ga nu gerust
U aan de dode Jezus schenken.
Ontvang dit heerlijke aandenken.

65. Aria Bas

O mijn hart, maakt u nu rein.
Ik wil Jezus zelf begraven.
Voortaan zal hij bij mij zijn
En rusten als in een veilige haven.
Maak u stil en rein van binnen,
O mijn hart laat Jezus binnen.
O mijn hart, maakt u nu rein.
Ik wil Jezus zelf begraven.

66a. Recitatief

Evangelist

En Jozef nam het lichaam en wikkelde het in zuiver linnen, en hij legde het in zijn nieuwe graf, dat hij in een rots had laten uithouwen.

En na de steen voor de ingang gewenteld te hebben ging hij heen.

Daar waren ook Maria Magdalena en de andere Maria, en zij gingen tegenover het graf zitten.

De volgende dag, dat is na de voorbereiding, kwamen de opperpriesters en de Farizeeërs bij Pilatus en zeiden:

66b. Chor I und II

Hohepriester

Herr, wir haben gedacht, dass dieser Verführer sprach, da er noch lebete: Ich will nach dreien Tagen wieder auferstehen. Darum befiehl, dass man das Grab verwahre bis an den dritten Tag, auf dass nicht seine Jünger kommen und stehlen ihn und sagen zu dem Volk: Er ist auferstanden von den Toten, und werde der letzte Betrug ärger denn der erste!

66c. Rezitativ

Evangelist

Pilatus sprach zu ihnen:

Pilatus

Da habt ihr die Hüter; gehet hin und verwahret's, wie ihr's wisset!

Evangelist

Sie gingen hin und verwahreten das Grab mit Hütern und versiegelten den Stein.

67. Rezitativ Bass Tenor Alt Sopran Chor II

Bass

Nun ist der Herr zur Ruh gebracht.

Mein Jesu, gute Nacht!

Tenor

Die Müh ist aus, die unsre Sünden ihm gemacht.

Mein Jesu, gute Nacht!

Alt

O selige Gebeine,

Seht, wie ich euch mit Buß und Reu beweine,

Dass euch mein Fall in solche Not gebracht!

Mein Jesu, gute Nacht!

Sopran

Habt lebenslang

Vor euer Leiden tausend Dank,

Dass ihr mein Seelenheil so wert geacht'.

Mein Jesu, gute Nacht!

68. Chor I und II

Wir setzen uns mit Tränen nieder

Und rufen dir im Grabe zu:

Ruhe sanfte, sanfte ruh!

Ruht, ihr ausgesognen Glieder!

Euer Grab und Leichenstein

66b. Koor I en II

Opperpriesters

Heer, wij herinneren ons dat deze bedrieger toen Hij nog leefde en gezegd heeft: Na drie dagen zal Ik verrijzen. Geef daarom bevel het graf te bewaken tot de derde dag, anders kunnen leerlingen Hem komen stellen en tot het volk zeggen: Hij is opgestaan uit de dood, en dat laatste bedrog zou nog erger zij dan het eerste.

66c. Recitatief

Evangelist

Pilatus zei tot hen:

Pilatus

Hier hebt gij een wacht. Ga en bewaak het graf, zoals het u goeddunkt.

Evangelist

Zij gingen heen, verzegelden de steen en lieten het graf door de wacht bewaken.

67. Bas Tenor Alt Sopraan Koor II

Bas

Nu is de Heer tot rust gebracht.

Mijn Jezus goede nacht.

Tenor

Het leed is voorbij dat onze zonde Hem bracht.

Mijn Jezus goede nacht.

Alt

O heilig lichaam,

Zie hoe ik om u ween omdat mijn zonde u zoveel lijden bracht.

Mijn Jezus goede nacht.

Sopraan

Dank U voor Uw lijden

Dank U duizendmaal

Dat U dit voor mij hebt volbracht.

Mijn Jezus goede nacht.

68. Koor I en II

Wij knielen wenend voor U neer

En houden bij Uw graf de wacht.

Rust in vrede, rust nu zacht.

Rust nu, moegeleden lichaam.

Rust in vrede, rust nu zacht.

Soll dem ängstlichen Gewissen
Ein bequemes Ruhekissen
Und der Seelen Ruhstatt sein.
Höchst vergnügt schlummern da
die Augen ein.
Wir setzen uns mit Tränen nieder
Und rufen dir im Grabe zu:
Ruhe sanfte, sanfte ruh!

Uw graf zal voortaan toevlucht zijn
Voor ons angstige geweten,
Dat er een rustplaats zal weten.
Het zal voorgoed geborgen zijn
Waar U nu slaapt, bevrijd van pijn.
Wij knielen wenend voor U neer
En houden bij Uw graf de wacht.
Rust in vrede, rust nu zacht.

Cantatrix / Concerto d'Amsterdam

Koor I

Sopranen

Susanne Weber
Carla Noor
Gretha Hoekstra
Claudia Jonkman
Lotte Veltman

Alten

Mirjam Leentvaar
Jelly de Vries
Yteke Kamminga
Wiske Beuker
Cora Dijk

Tenoren

Martin Pilkes
Jan Hooghiemstra
Andre Cruz
Laurent Nadal
Gijs Bos

Bassen

Enrique López Cortón
Ruben Olthof
Peter Paul van Beekum
Jappie de Vries

Orkest I

viol I
viol II
altviool
cello
contrabas
fluit
blokfluit
hobo
fagot
orgel

Orkest II

viol I
viol II
altviool
cello/viola da gamba
contrabas
fluit
hobo
orgel

Koor II

Sopranen

Trix Hiemstra
Jantine Zijl
Eline Jongsma
Janine Raguse
Bethany Shepherd

Alten

Hester Westra
Bianca Rekker
Aukje v.d. Woude
Ria van Laar
Henney Venema

Tenoren

Klaas Woudstra
Johan Berkhof
Cor Sipma
Niek van den Dool
Roelof Polinder

Bassen

Patrick Vanreckem
Bauke Hoekstra
Inne Hoekstra
Jan Veenstra

Deel 38a

Ancilla I: Trix Hiemstra
Ancilla II: Bethany Shepherd

Deel 45a

Uxor Pilati: Eline Jongsma

Stefano Rossi, Jiska ter Bals, Louella Alatiit
Hans Lub, Ruth Noyon
Niek Idema
Saskia van der Wel
Jan Hollestelle
Marion Moonen, Clare Beesley
Renata Duarte, Stephan Esmeijer
Daniel Lanthier, Renata Duarte
Wouter Verschuren
Vincent van Laar

Elisabeth Ingen Housz, Arwen Bouw, Seojin Kim
Noortje Zanen, Marleen Zoutman
Rachael Yates
Wilma van der Wardt
Tis Marang
Frédérique Chauvet, Annette den Heijer
Elise Sluiman, Stephan Esmeijer
Vincent van Laar

Subsidiënten

Het Nieuwe Stads Weeshuis
Pollema-Tromp Stichting
Old Burger Weeshuis
Herbert Duintjer fonds
Provincie Friesland

provinsje fryslân
provincie fryslân

Sponsors

Accountantskantoor Van der Elst en Oosterbaan
Raadsma IJzerhandel BV
Dalstra Reizen
Makelaardij Roos
RABO-bank

van elst &
oosterbaan
— ACCOUNTANTS EN ADVISORS —

dalstra
DL
reizen

Makelaardij *Roos*
Eerst de mensen, dan de huizen!

Colofon

Lay-out en opmaak
Omslag
Drukwerk
Productieleiding

Kees Dijkstra
Jonge Aanplant, Dokkum
Andeko Graphic, Dokkum
Ilse te Wies

Contact

Inet www.cantatrix.nl
Mail info@cantatrix.nl
Mob 06 512 13 471

Volg ons op

